

2019

Výsledky programu na podporu projektů NNO

Úvodní slovo

Vážení čtenáři,

Ministerstvo životního prostředí již od dob svého vzniku podporuje projekty nestátních neziskových organizací. Tyto projekty představují jeden z přístupů k ochraně životního prostředí, který je založen na aktivním postoji člověka k životnímu prostředí. Silná dobrovolná ochrana přírody a krajiny je předpokladem dobrého fungování celého systému ochrany přírody a krajiny, protože pomáhá zajistit nezbytnou podporu veřejnosti.

Administraci podpory projektů nestátních neziskových organizací (NNO) chápe MŽP šířeji než jako pouhou administraci jednotlivých dotačních programů. Již v roce 2000 jsme začali publikovat plné texty závěrečných zpráv o realizovaných projektech.

Od roku 2016 pak systematicky zpracováváme informace o dosažených výstupech a jejich dopadu.

Výsledky dosažené řešením projektů NNO cíleně zpřístupňujeme jak odborným útvarům MŽP, tak i odborné a laické veřejnosti. Jedním z kroků tohoto našeho snažení maximálně využít výsledků dosažených NNO je i tato publikace.

V ní přinášíme jednak přehled všech projektů podpořených v Programu na podporu projektů NNO v roce 2019, a také příklady úspěšných řešených projektů. V neposlední řadě publikujeme i statistický souhrn dosažených výsledků a výstupů projektů.

Publikace je možným zdrojem informací o dění v jednotlivých oblastech a zároveň nástrojem poskytování transparentních informací o podpoře z veřejných prostředků.

Podpora poskytovaná v Programu na podporu projektů NNO, je poskytována na realizaci veřejně prospěšných činností, které přispívají k naplňování strategických cílů Ministerstva životního prostředí v jednotlivých oblastech jeho působení a lze je efektivně realizovat prostřednictvím aktivního zapojení NNO.

Podporovány jsou potřebné aktivity NNO zaměřené na formování odpovědného postoje veřejnosti k životnímu prostředí, zapojování veřejnosti do ochrany přírody a krajiny, ochrany biodiverzity, ochrany klimatu, tvorbu a realizaci inovativních programů environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO), propojení programů EVVO se sociální

oblastí, rozvoj dobrovolnictví v ochraně přírody a krajiny s ohledem na udržitelný rozvoj a další.

Samostatné podprogramy jsou věnovány koordinačním projektům v ochraně přírody a krajiny a systémovým projektům směřujícím ke zkvalitnění poskytování služeb EVVO.

V Programu na podporu projektů NNO mohou žádat o finanční příspěvek nestátní neziskové organizace působící v oblasti životního prostředí a udržitelného rozvoje. Z podpory MŽP je zpravidla možné uhradit nejvýše 70 % nákladů na realizaci projektu, zbývající část nákladů musí příjemce podpory zajistit z vlastních prostředků, příspěvků a darů svých členů či sympatizantů, evropských dotací,

z prostředků měst a obcí. Část nákladů na řešení projektů může být hrazena formou dobrovolnické práce.

V programu na podporu NNO je každoročně podpořeno okolo 80 různorodých projektů. Neziskové organizace za podpory MŽP pečují o chráněné lokality nebo o hnízdiště ptáků, sází stromy a keře, zapojují do péče o přírodu širokou veřejnost, zpracovávají odborné průzkumy, poskytují odborné poradenství nejrůznějším cílovým skupinám a v neposlední řadě pomáhají dětem pochopit zákonitosti přírody a získat k ní úctu a respekt.

Rád bych proto neziskovým organizacím poděkoval za velký kus práce, kterou pro naše životní prostředí udělaly.

**2 500
projektů**

podpořilo MŽP v Programu na podporu projektů NNO od roku 1997

375 mil. Kč

poskytlo MŽP na řešení projektů NNO od roku 1997

Ing. Jan Kříž

náměstek ministra pro řízení sekce fondů EU, finančních a dobrovolných nástrojů

Program na podporu projektů NNO v roce 2019

O programu

V Programu na podporu projektů NNO podporuje MŽP každoročně jednoleté neinvestiční projekty zaměřené na ochranu životního prostředí realizované nestátními neziskovými organizacemi. Program vychází z Hlavních oblastí státní dotační politiky vůči NNO, které každoročně schvaluje Vláda České republiky. Tematické zaměření programu vychází z resortních strategických dokumentů.

Program na podporu projektů NNO je rozdělen na 3 podprogramy.

Podprogram A – podpora projektů NNO působících v oblasti ochrany přírody a udržitelného rozvoje

V podprogramu jsou podporovány projekty s jasně definovanými konkrétními aktivitami a měřitelnými výstupy, které přispívají k naplňování resortních strategických dokumentů. Tematicky je program zaměřen na projekty v oblasti ochrany přírody, adaptace na změnu klimatu, vlivů životního prostředí na lidské zdraví a environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Maximální výše podpory jednoho projektu je 200 tis. Kč.

13,5 mil. Kč

Podprogram B – koordinační projekty v ochraně přírody a krajiny

V podprogramu jsou podporovány koordinační činnosti při rozdělení svěřených finančních prostředků za účelem podpory zejména lokálně významných (dílčích) projektů realizovaných nestátními neziskovými organizacemi. Podpora je tedy určena na realizaci projektu, jehož cílem je rozdělení finančních prostředků na dílčí projekty na základě výběrového řízení. Podpora jednoho projektu je mezi 2–3 mil. Kč

5,0 mil. Kč

Podprogram C – dlouhodobé systémové projekty v oblasti ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje

V podprogramu jsou podporovány komplexní systémové projekty veřejně prospěšného charakteru zaměřené na metodické, koordinační, analytické a expertní činnosti v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Projekty v tomto podprogramu mají přímou vazbu na plnění vybraných opatření Státního programu EVVO a EP.

1,5 mil. Kč

Podprogram A

Tematické zaměření

Podprogram A je zaměřen jak na projekty přímé péče o lokality a jejich popularizaci, tak i na osvětové a výchovné aktivity. Významným prvkem je také zapojování dobrovolníků do ochrany přírody a životního prostředí. Hlavní tematické okruhy podprogramu přímo vycházejí z Hlavních oblastí státní dotační politiky vůči NNO.

Ochrana přírody a biologické rozmanitosti

Projekty v aktivitě Hlavních oblastí Ochrana přírody a biologické rozmanitosti byly zaměřeny na přímá opatření v terénu – managementové práce, záchrana druhů a též na oblast geoparků.

Životní prostředí a vlivy na lidské zdraví

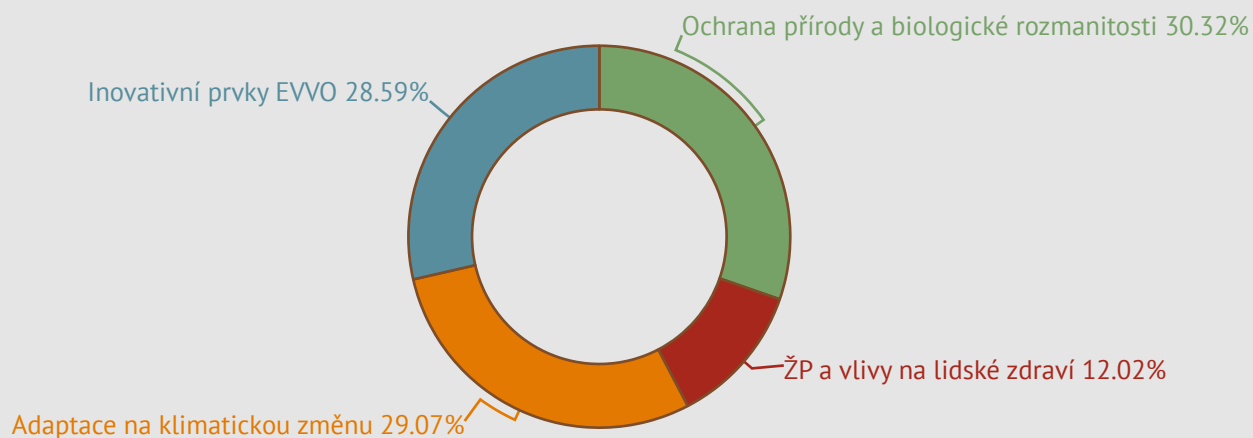
Projekty v aktivitě Hlavních oblastí Životní prostředí a vlivy na lidské zdraví byly v roce 2019 zaměřeny na problematiku odpadů.

Adaptace na klimatickou změnu

Projekty v aktivitě Hlavních oblastí Adaptace na klimatickou změnu byly zaměřeny zejména na adaptaci na změnu klimatu, čelení extrémním klimatickým jevům a šetrnou spotřebu.

Inovativní prvky environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

U projektů v aktivitě Hlavních oblastí Inovativní prvky EVVO převažovaly výukové programy pro všechny stupně škol (od mateřských po střední) i další cílové skupiny. V této oblasti bylo také úspěšně realizováno několik projektů s publikačními výstupy a projektů zaměřených na seniory a zdravotně znevýhodněné cílové skupiny.

Struktura podpořených projektů v Podprogramu A podle tematických oblastí

Podprogram A v číslech

Každý projekt podpořený v podprogramu A má předem definované výsledky a výstupy, které má realizovaný projekt mít. Jejich souhrn přinášíme na této stránce.

157 813

zapojených dobrovolníků

818

vysazených stromů a keřů

1 399

monitoringů a péče o lokality

4 281

akcí pro veřejnost

42

nových výukových programů

1 247

poradenských případů

837

publikačních výstupů

75

podpořených projektů

13 500 368 Kč

dotační podpora MŽP

Tematické zaměření

Podprogram B podporuje koordinační projekty v ochraně přírody a krajiny. Takto mohou být podporovány rozsahem malé převážně lokálně významné činnosti směřující k ochraně přírody a krajiny, ochraně biodiverzity a rovněž aktivity pozemkových spolků.

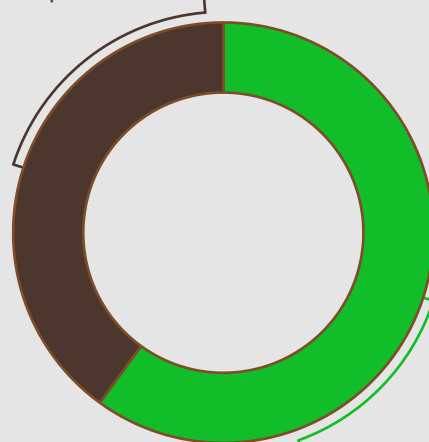
Koordinace podpory biodiverzity

Koordinace zahrnuje odborné posouzení a podporu lokálních projektů NNO zaměřených na mapování a monitoring druhů a biotopů, na drobné managementové zásahy směřující k ochraně ohrožených druhů a biotopů, respektive potlačení invazivních druhů, odborná školení, semináře a metodickou pomoc realizátorům i dalším zájemcům o problematiku a propagaci ochrany biodiverzity na celostátní úrovni.

Koordinace podpory pozemkových spolků

Koordinace zahrnuje odborné posouzení a podporu lokálních projektů pozemkových spolků zaměřených na ochranu a rozvoj přírody a krajiny – koordinaci akreditace pozemkových spolků i odborné a právní pomoci při zakládání a dalším rozvoji pozemkových spolků, vedení databáze nemovitostí v péči pozemkových spolků, zajišťování dokumentace nezbytné pro získávání vlastnických nebo jiných majetkových práv k přírodně cenným nemovitostem, koordinaci zpracování ochranných plánů pro lokality ve vlastnictví pozemkových spolků, koordinaci práce s veřejností a propagace pozemkových spolků.

Koordinace podpory pozemkových spolků 40.00%

Koordinace podpory ochrany biodiverzity 60.00%

Podprogram B v číslech

Každý koordinační projekt podpořený v podprogramu B má předem definovaný přehled dílčích projektů resp. přínos projektu na rozvoj pozemkových spolků.

62

akreditovaných pozemkových spolků

65

vykoupených pozemků

34

lokálních projektů pozemkových spolků

27

odborných garantů projektů ochrany biodiverzity

201

lokálních projektů ochrany biodiverzity

8

publikačních výstupů k ochraně biodiverzity

2

koordinační projekty

5 000 000 Kč

dotační podpora MŽP

Tematické zaměření

Podprogram C je zaměřen na zvyšování kvality nabízených služeb environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentální poradenství (EVVO a EP).

MŽP je hlavním gestorem plnění Státního programu EVVO a EP na léta 2016–2025, ve kterém je zakotveno Opatření 3.1.4., které úkoluje MŽP k uzavření a vyhodnocování smlouvy o dlouhodobé spolupráci se strategickými partnery z řad NNO – významnými síťovými organizacemi v oblasti EVVO a EP. Tyto činnosti jsou zabezpečovány právě v podprogramu C.

V něm je podporováno zavádění standardů kvalitní EVVO a nástrojů vyhodnocování činnosti poskytovatelů EVVO a EP, vzdělávání pracovníků v EVVO a environmentálním poradenství, sdílení a šíření dobré praxe mezi nimi a propojování jednotlivých aktérů EVVO.

Podprogram C není dále tematicky členěn. Projekty podpořené v podprogramu C mají realizační dobu delší než jeden rok.

Podprogram C v číslech

Systemový projekt podpořený v podprogramu C má přímo definovanou návaznost na vybraná ustanovení Státního programu EVVO a EP.

8

poradenských akcí

9

seminářů

1+20

celostátních a krajských konferencí EVVO

1

veletrh ekologické výchovy

2

evaluace dlouhodobých programů EVVO

8

vydaných čísel časopisů a zpravodajů

2

audity služeb EVVO

1

systemový projekt

1 499 632 Kč

dotační podpora MŽP

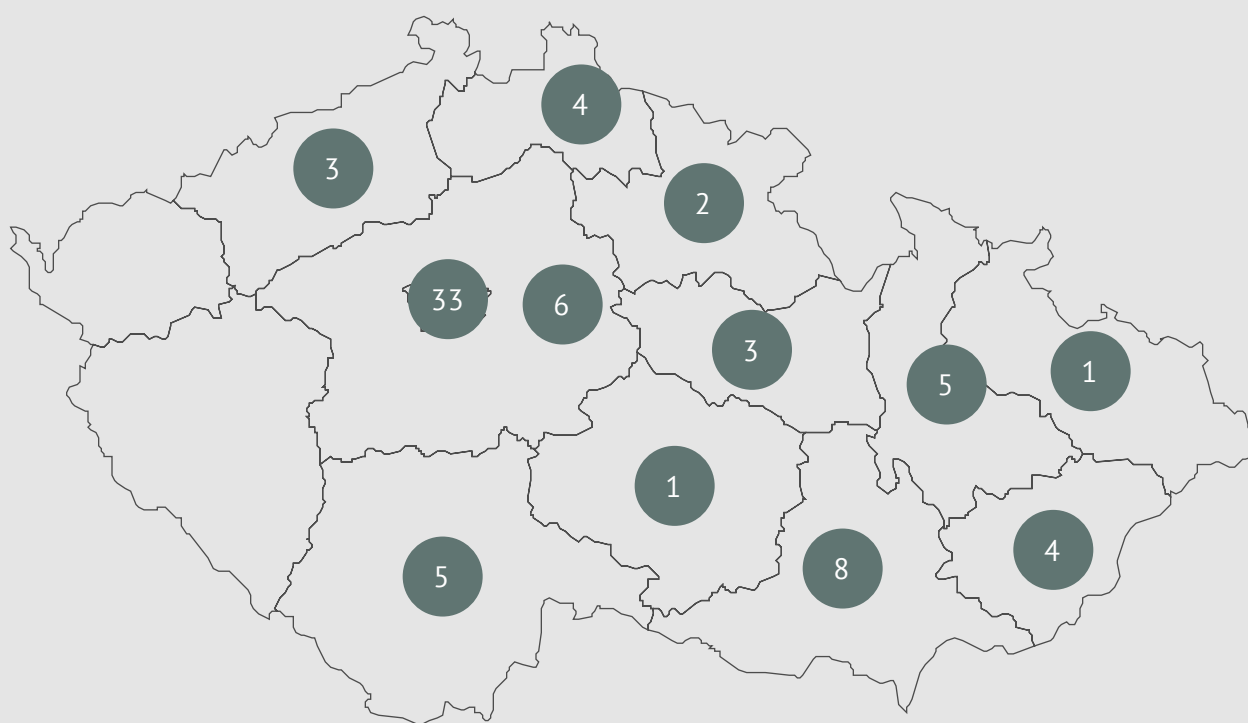

Podprogram A

příklady realizovaných projektů

Podprogram A

Počty projektů v jednotlivých krajích

Zařazení projektu do příslušného kraje bylo vytvořeno na základě sídla žadatele. Vyšší počet projektů v hlavním městě je dán skutečností, že významné množství celostátních projektů realizují organizace se sídlem v Praze.

Podprogram A

Ochrana přírody a biologické rozmanitosti

Přehled všech podpořených projektů

Č.	Název	Příjemce	Výše podpory MŽP
3	Voda v krajině	Tradice Bílých Karpat, z. s.	199 752 Kč
5	Managementová podpora a monitoring populace sovy pálené v urbanizovaných biotopech Olomouckého kraje	TYTO, z. s.	199 600 Kč
6	Managementová podpora a monitoring populace sovy pálené v urbanizovaných biotopech Moravskoslezského kraje	TYTO, z. s.	199 900 Kč
7	Managementová podpora a monitoring populace sýčka obecného v urbanizovaných biotopech Jihomoravského kraje	TYTO, z. s.	191 100 Kč
8	Ochrana hnízd čejky chocholaté a motáka lužního na Podblanicku	Okresní sdružení ČSOP Benešov	137 500 Kč
24	Urbánní stanoviště jako nevyužitá příležitost v ochraně přírody	Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, z. s.	189 100 Kč
25	Pískovny jako opomíjené geologicky významné lokality v jihočeské krajině	Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, z. s.	54 500 Kč
26	Ochrana písčin jako prioritních biotopů v malých pískovnách jižních Čech	Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, z. s.	171 000 Kč
29	Sázíme stromy s dobrovolníky	Sázíme stromy, z. ú.	200 000 Kč
37	Novoborská Amazonie 2019	Čmelák – Společnost přátel přírody, z. s.	200 000 Kč
38	Pomáhej krajině nám pomáhat	Čmelák – Společnost přátel přírody, z. s.	200 000 Kč

Podprogram A

Ochrana přírody a biologické rozmanitosti

Č.	Název	Příjemce	Výše podpory MŽP
40	Podpora synantropních druhů netopýrů a komunikace s veřejností	Česká společnost pro ochranu netopýrů	199 300 Kč
58	Nemusí přšet, jen když kape – permakultura a voda v sídelní krajině	Základní článek Hnutí Brontosaurus Forest	149 330 Kč
77	Osvětou k udržitelnému lesnímu hospodaření	Hnutí DUHA – Friends of the Earth Czech Republic	196 800 Kč
78	Rozšíření komunitní zahrady a výsadba stromořadí ve Vиноři	Pastvina, z. s.	132 650 Kč
82	Poznejme zblízka péči o jedinečnou přírodu bývalého vojenského cvičiště na Načeratickém kopci u Znojma!	Beleco, z. s.	141 000 Kč
105	Dokumentace geologických lokalit objektů na území turistického regionu Český ráj	Sdružení Český ráj, z. s.	69 650 Kč
107	Významné stromy a jejich příběhy	Agentura Koniklec, o. p. s.	215 900 Kč
108	Stezkami Barrandienu 2019	Agentura Koniklec, o. p. s.	200 000 Kč
113	Interpretace přírodního a kulturního dědictví Josefovských luk	Česká společnost ornitologická	181 000 Kč
114	Ochrana ptačích hnízd ohrožených zemědělskou technikou	Česká společnost ornitologická	200 000 Kč
132	Inventarizace hnízdišť zvláště chráněných a ohrožených druhů ptáků na území města Jihlavy	Pobočka České společnosti ornitologické na Vysočině	118 600 Kč
148	Monitoring a podpora populace sysla obecného na jižní Moravě II	ALKA Wildlife, o. p. s.	200 000 Kč

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 6/32/19

Téma: Zvláště chráněné a vzácné druhy rostlin a živočichů

Projekt byl zaměřen na management lokalit a monitoring silně ohrožené sovy pálené v Moravskoslezském kraji (okresy Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava-město). Akustický monitoring sovy pálené probíhal v biotopech zemědělských farem.

Sledována byla obsazenost lokalit sovou pálenou a necílovými druhy, realizován byl management lokalit. Na farmách probíhal monitoring nebezpečných technických pastí pro sovy a pěvce – nádrží k uskladnění melasy a potrubí vzduchotechniky.

Projekt byl realizován v rámci aktivní spolupráce s cílovou skupinou projektu – vlastníky a nájemci hospodářských objektů, v jejichž stavbách jsou hnízdní budky pro sovu pálenou instalovány.

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Body akustického monitoringu	60
Kontrola a management lokalit	214
Zpráva o monitoringu – podklady pro NDOP	1
Osvěta zemědělců	150 osob

TYTO, z. s.

200 000 Kč

www.tyto.cz

Management sovy pálené v urbanizovaných biotopech Moravskoslezského kraje

Mláďata sovy pálené v budce, obec Píšť, okres Opava

Management hnízdiště sovy pálené v zemědělském objektu Oldříšov (okres Opava)

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 24/32/19

Téma: Udržitelný rozvoj krajiny (obnova krajiny, zachování krajinného rázu)

Projekt byl zaměřen na ochranu biodiverzity ve městech a podporu přírodě blízké péče o městskou zeleň. Jednalo se o soubor osvětových aktivit pro odbornou i laickou veřejnost.

Hlavní aktivitou bylo vydání nové publikace o ochraně motýlů v krajině, ve městě i na zahradě. Probíhaly také praktické aktivity v rámci pilotního projektu tzv. květnatých pásů v Českých Budějovicích, na němž se realizátor významně podílí. Byly zorganizovány přednášky a besedy k tématu městské biodiverzity. K tomuto tématu bylo poskytováno také environmentální poradenství.

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Publikace Ochrana motýlů v zahradě, ve městě a v krajině	1
Zpráva o monitoringu květnatých pásů	1
Webové stránky s výstupy projektu	1
Akce pro veřejnost	4
Řešené poradenské případy	33

Calla, z. s.

189 100 Kč

www.calla.cz/prirodavemeste

Publikace Ochrana motýlů v zahradě, ve městě a v krajině

Přednáška Přírodu do města pro studenty Gymnázia Jírovцова v Českých Budějovicích

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 38/32/19

Téma: Udržitelný rozvoj krajiny (obnova krajiny, zachování krajinného rázu)

Předmětem projektu byla terénní osvěta veřejnosti o souvislostech v krajině prostřednictvím propagace příkladů dobré praxe na revitalizovaných lokalitách. Podstatnou složkou projektových aktivit bylo zapojení veřejnosti do praktických opatření přímo v terénu při tvorbě, obnově a údržbě krajinných struktur.

Prostřednictvím několika druhů akcí byla různým cílovým skupinám na pozemcích rozmanitých biotopů nabídnuta možnost seznámit se se souvislostmi krajiny, s jejími funkcemi i ohroženími a současně s možnostmi, jak podpořit její dobré fungování.

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Akce pro veřejnost – management lokalit	14
Odborné exkurze	1
Exkurze pro veřejnost	6
Vícedenní akce pro dobrovolníky	1

Čmelák – společnost přátel přírody, z. s.

200 000 Kč

www.cmelak.cz

Pomáhej krajíně nám pomáhat

Akce pro veřejnost – management lokality Staré splavy

Workcamp – vícedenní dobrovolnická akce

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 82/32/19

Téma: Zvláště chráněné a vzácné druhy rostlin a živočichů

V rámci ochrannářského managementu proběhly následující práce: strhávání zeminy buldozerem (za účelem přesunu části motokrosové dráhy tak, aby vznikly plochy s různou intenzitou narušování terénu), pojezdy vojenskou technikou, disturbance s využitím motokrosu, pastva smíšeným stádem ovcí a koz, ruční vyřezávání keřů na jedné z nejcennějších částí Načeratického kopce.

Většina těchto prací probíhala v rámci dvou akcí s účastí veřejnosti. První byla koncipovaná jako terénní hra zejména pro rodiče s dětmi. Účastníci plnili několik různých úkolů souvisejících s tématem ochrany přírody a probíhajícím ochrannářským managementem včetně pojezdů vojenské techniky a motokrosu. Ve druhém případě se jednalo o brigádu studentů znojemského Gymnázia Dr. Polesného spojenou s exkurzí a neformální diskusí se studenty.

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Disturbance ploch cenných biotopů	13,8 ha
Přepasení biotopů	18,0 ha
Osvětové akce pro veřejnost	5
Zapojení účastníků z řad veřejnosti	230

Beleco, z. s.

141 000 Kč

www.beleco.cz/militarylife

Péče o jedinečnou přírodu bývalého VP na Načeratickém kopci u Znojma

Akce pro studenty Gymnázia Dr. Polesného – exkurze a čištění stepi od náletových dřevin

Na zarovnané ploše po odstraněných akátech téměř okamžitě vyrostly tisíce rostlin ohroženého blínu černého

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 148/32/19

Téma: Zvláště chráněné a vzácné druhy rostlin a živočichů

Sysel obecný je kriticky ohrožený druh v ČR, v současnosti je známo 39 malých izolovaných lokalit s výskytem sysla.

Cílem projektu bylo:

- 1) sledování stavu vybraných populací sysla na jižní Moravě, hledání neznámých kolonií, získání potřebných informací o možných rizicích pro populaci,
- 2) dlouhodobé zajištění vhodného prostředí pro sysla formou spolupráce s vlastníky pozemků.

V jarním období probíhal intenzivní sběr dat o populacích syslů na jižní Moravě. Sledován byl stav známých kolonií: Hnanice, Valtice, Miroslav, Hrušovany u Brna, Vyškov, Kyjov, Velké Pavlovice, Čejč, Biskoupky, Velké Pavlovice, navíc byli sysli hledáni v k. ú. Jaroslavice – výskyt byl nově potvrzen ve dvou vinicích.

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Zpráva z monitoringu výskytu sysla	1
Zapojených zemědělců	22
Akce pro veřejnost	4
Výstava velkoplošných fotografií	1
Informační brožura o syslech	1
Výukové video pro žáky 1. stupně ZŠ	1

Alka Wildlife, o. p. s.

200 000 Kč

www.syslinavinici.cz

Monitoring a podpora populace sysla obecného na jižní Moravě II

Panel z fotografické výstavy

Monitoring sysla pomocí fotopastí

Podprogram A

Životní prostředí a vlivy na lidské zdraví

Přehled všech podpořených projektů

Č.	Název	Příjemce	Výše podpory MŽP
4	Centrum pro záchranu starého nábytku – Z pokoje do pokoje	Z pokoje do pokoje – Spojené hlavy, z. s.	200 000 Kč
39	Zažij ZERO WASTE!	Čmelák - Společnost přátel přírody, z. s.	200 000 Kč
62	Méně odpadu v Moravskoslezském kraji	Arnika, z. s.	198 840 Kč
63	Odpadové hospodářství obcí – příklady dobré praxe	ARNIKA – program Toxické látky a odpady	200 000 Kč
85	Život bez obalů	Naučné středisko ekologické výchovy Kladno - Čabárna, o. p. s.	200 000 Kč
109	Mluvme o plýtvání potravinami	Zachraň Jídlo, z. s.	103 182 Kč
110	Spotřebuj mě	Zachraň Jídlo, z. s.	199 800 Kč
116	Kompostujeme, nehnijeme	KOKOZA, o. p. s.	200 000 Kč
117	Konference Předcházení vzniku odpadů 2019	České ekologické manažerské centrum, z. s.	175 000 Kč
125	Komunitní kompostování	EKODOMOV, z. s.	199 850 Kč
129	Recyklace hrou v Ústeckém, Plzeňském a Libereckém kraji	Recyklohraní, o. p. s.	179 250 Kč
145	Uklidme svět, uklidme Česko 2019	Český svaz ochránců přírody	200 000 Kč

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 4/32/19

Téma: Odpady

Hlavní činností Re-use centra je odvoz, oprava a zpětný návrat nábytku a věcí do domácností. V centru jsou jednotlivé kusy roztríděny, kategorizovány dle stavu a buď opraveny personálem, nebo nabídnuty k odprodeji či darovány.

Cílem roku 2019 bylo výrazně zvýšit počet kusů navracených do oběhu i za cenu, že ne všechny kusy budou finančně ohodnoceny. Během roku proběhly výměnné akce (tzv. SWAPy), kde se nabízejí kusy darem, a také jsme zorganizovali velký výprodej skladu za zlomkové ceny.

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Nábytek vrácený k opětovnému použití	634 ks
Svoz nábytku	88 domácností
Wokshopy / kurzy opravy nábytku	37
Účastníci workshopů	188

Z pokoje do pokoje – Spojené hlavy, z. s.

200 000 Kč

www.zpokojedopokoje.cz

Centrum pro záchranu starého nábytku – Z pokoje do pokoje

Re-use happening – nabídka renovovaného nábytku

Re-use happening – upcylační workshop

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 116/32/19

Téma: Odpady

V projektu vznikly dvě brožury s tematikou kompostování ve městech. Tyto brožury byly distribuovány jak v tištěné, tak v elektronické podobě. Obsah brožur shrnuje frekventované otázky k nakládání s organickými odpady pomocí kompostování a vermikompostování, na které realizátor odpovídal.

Propagace myšlenky kompostování probíhala na kulturně vzdělávacích akcích (např. Den Země Praha 4, PlanetFest, Prague Coffee Fest, 25 let Toulcova dvora, Krajská konference EVVO v Praze) a na dalších zajistil realizátor sběr organických zbytků (např. Konference společenské odpovědnosti Jihomoravského kraje, otevření Praga Studios SKANSKA, TEDxPrague).

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Informační brožury o kompostování	2
Účast na kulturně vzdělávacích akcích	20
Zajištění sběru organického odpadu na akcích	18

KOKOZA, o. p. s.

200 000 Kč

www.kokoza.cz

Publikace Kompostovat ve městě? Jde to!

Publikace Vermikompostování

Podprogram A

Adaptace na klimatickou změnu

Přehled všech podpořených projektů

Č.	Název	Příjemce	Výše podpory MŽP
2	Zelené střechy jako součást zelené infrastruktury sídel	Svaz zakládání a údržby zeleně	186 200 Kč
15	Hra o zemi	Zelený kruh	174 706 Kč
16	Reedice vzdělávacích her a letáku a akce o adaptaci sídel na změnu klimatu pro mládež a dospělou veřejnost	Ekocentrum Koniklec, obecně prospěšná společnost	200 000 Kč
18	Počítáme s vodou (přechodné období)	01/71 ZO ČSOP KONIKLEC	158 900 Kč
32	Využití sociálních sítí k propagaci udržitelné dopravy	NaKole, z. s.	200 000 Kč
47	Do školy na kole 2019	Auto*Mat, z. s.	187 000 Kč
60	Pěšky do školy	Pražské matky, z. s.	200 000 Kč
66	Adaptujme Prahu – boj se suchem a projevy klimatické změny v českých městech	Arnika – Centrum pro podporu občanů	199 200 Kč
67	Spolupráce s investory = lepší klima v obcích	Arnika – Centrum pro podporu občanů	199 500 Kč
75	Komunitní obnovitelné zdroje – dnes a zítra	Hnutí DUHA – Friends of the Earth Czech Republic	200 000 Kč
90	Živé vnitrobloky – samospráva je klíčový hráč	Bieno, z. s.	195 000 Kč

Podprogram A

Adaptace na klimatickou změnu

Č.	Název	Příjemce	Výše podpory MŽP
91	Živé vnitrobloky – podporujeme místní tahouny	Bieno z. s.	199 000 Kč
97	Klima v souvislostech pro poskytovatele EWO	ZO ČSOP VERONICA	199 664 Kč
99	Ekoporadenství atraktivně a moderně!	ZO ČSOP VERONICA	199 812 Kč
106	Poradme.se o mikroadaptacích	Agentura Koniklec, o. p. s.	200 000 Kč
115	Mýty a omyly – nepravdy a dezinformace v oblasti adaptačních a mitigačních opatření	CI2, o. p. s.	200 000 Kč
130	Adaptační a mitigační opatření pro veřejnou správu	Fórum ochrany přírody, z. s.	155 000 Kč
144	Manuál pro starosty – KLIMATICKÁ ZMĚNA I: sucho	MAS Český sever, z. s.	138 880 Kč
155	Učíme se reagovat na změnu klimatu II	Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o. p. s.	198 800 Kč

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 18/32/19

Téma: Adaptační a mitigační opatření na klimatickou změnu na národní úrovni

Projekt byl zaměřen na vzdělávání a osvětu v oblasti přírodě blízkého hospodaření s dešťovou vodou (HDV) především mezi zástupci veřejné správy a jednotlivými občany. Projekt navázal na pravidelné osvětové aktivity a poradenství realizátora.

V průběhu projektu se uskutečnily semináře s odborníky na téma hospodaření s dešťovou vodou. Vznikly nové prezentace přednášek seminářů v návaznosti na nové informace v oblasti HDV a byly vydány nové sborníky příspěvků z přednášek a aktualizovány související projektové materiály včetně projektového webu.

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Odborné články	3
Newsletter pro cílové skupiny	2
Nové záznamy dobrých příkladů HDV v mapě	20
Poradenské případy	40
Semináře	2
Sborníky ze seminářů	2

01/71 ZO ČSOP Koniklec

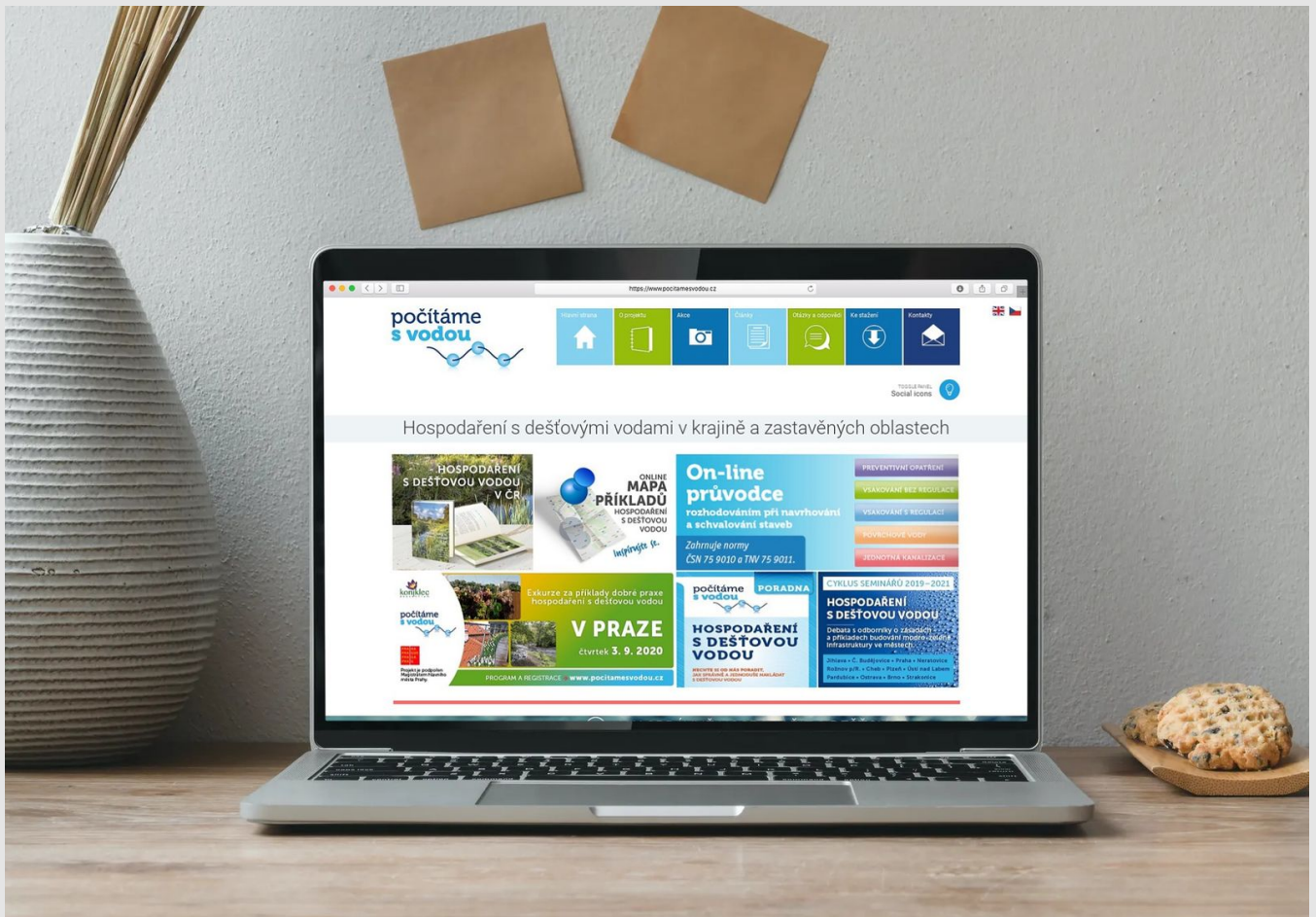

158 900 Kč

www.pocitamesvodou.cz

Webové stránky Počítáme s vodou

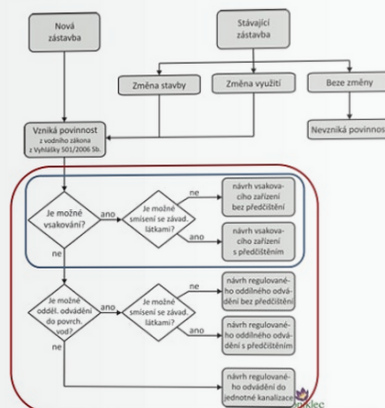
STRATEGICKÉ CÍLE HDV

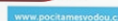
- ▶ **SC 1: DOSAŽENÍ PŘIROZENÉ VODNÍ BILANCE**
- ▶ **SC 2: OCHRANA URBANIZOVANÉHO ÚZEMÍ PŘED ZAPLAVENÍM V DŮSLEDKU PŘÍVALOVÝCH SRÁŽEK**
- ▶ **SC 3: OCHRANA POVRCHOVÝCH A PODZEMNÍCH VOD**
- ▶ **SC 4: SNÍŽENÍ SPOTŘEBY PITNÉ VODY UŽÍVÁNÍM SRÁŽKOVÉ VODY**
- ▶ **SC 5: ZLEPŠENÍ MIKROKLIMATU VE MĚSTECH**
- ▶ **SC 6: PODPORA VYUŽITÍ VODY PRO ZAJIŠTĚNÍ ESTETICKÝCH, REKREAČNÍCH A DALŠÍCH SLUŽEB**

METODICKÉ NÁSTROJE HDV

- ČSN 75 9010 - Vsakovací zařízení srážkových vod (vydaná únor 2012)
- TNV 75 9011 – Hospodaření se srážkovými vodami (vydaný duben 2013)

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 144/32/19

Téma: Adaptační a mitigační opatření na klimatickou změnu na národní úrovni

Cílem projektu bylo poskytnout těm starostům, kteří při péči a při rozvoji svých měst a obcí akcentují udržitelnost a šetrnost s ohledem na klimatickou změnu, jednoduchý a praktický manuál, ve kterém by bylo popsáno, jak konkrétně je možné zohledňovat výše uvedený aspekt při vybraných činnostech.

Byl vytvořen manuál pro starosty a místní samosprávy zaměřený na mitigační a adaptační opatření spojená s klimatickou změnou (konkrétně téma sucha). Tištěná podoba manuálu byla distribuována prostřednictvím místních akčních skupin, elektronická podoba je dostupná na webu MAS.

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Manuál pro starosty a místní samosprávy	1
Prezentace manuálu na odborných setkáních	4

MAS Český sever, z. s.

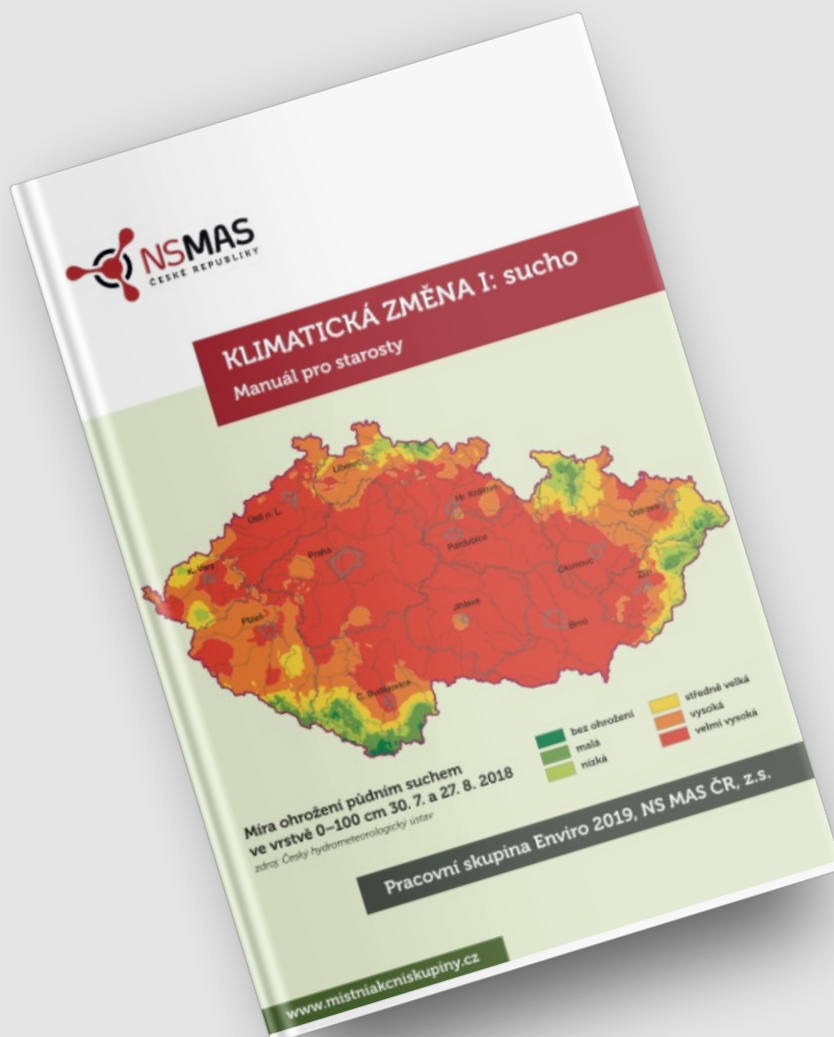

138 880 Kč

www.mistniakniskupiny.cz/enviro

I revitalizace kompromisní z prostorových důvodů mohou být krásné a přínosné.

Legislativní a finanční náročnost - připravme se na nutnost vyhovět řadě právních předpisů, jednání s ne vždy proaktivními úředníky a potřebu získání financí, nejčastěji z dotačních titulů. Zde budí řečeno, že jiní prošli touto cestou úspěšně před námi a mohou nám poradit i nás inspirovat.

Negativně aktivní občané – prosadit něco netradičního, být pozitivního, ve vlastní obci nemusí být vůbec snadné. Vždy se najdou „negativně aktivní občané“, kteří jsou z principu proti všemu, na všem shledají negativa a při jakémkoliv veřejném projednání se spolehlivě hlasitě ozvou. Byť většinou tvoří zásadní menšinu, dokáží působit jako „hlas lidu“. Je dobré pamatovat na první polovinu předchozí věty.

Pokud s vědomím výše uvedeného dále uvažujeme o revitalizaci, řekněme si, co všechno od takového počínu můžeme chtít -

- a **chtějme toho co nejvíce:**

Intravilánová revitalizace vodního toku je krásná: Respektive může z estetického hlediska přinést zcela zásadní zlepšení prostoru toku i jeho poměrně širokého okolí. Zúžené koryto se otevře, tvrdé nepřirozené linie a

homogenní materiály jsou nahrazeny přírodní členitostí, pro kterou má čeština krásné, dnes už (z jakého důvodu?) málo užívané slovo „malebnost“. V ideálním případě se obnoví přirozená příčná i podélná morfologie toku spočívající u většiny toků středních a nižších poloh v jeho zvlnění a ve střídání proudných úseků a hlubších tíšin (poněkud jiná je přirozená morfologie horských nebo obecně proudných toků). Ve výčtech efektů, které revitalizace přináší, se tento obvykle uvádí až jako poslední, jako cosi vedlejšího, nepodstatného. Otázkou je, jestli to není ten nejdůležitější. Pohled na něco krásného určitě působí na hlubší sféry nastavení lidské psychiky a kdoví, k jakým efektům bychom se mohli v tomto směru u váhách dobrat.

Je to prostě hezké

Intravilánová revitalizace vodního toku vytváří jeho nové sociální a rekreační funkce: Stav většiny toků v sídlech neumožňuje přiblížit se, natož se dotknout „živé vody“. Zkušenosti průkopníků říkají, že tam, kde je to lidem umožněno, je toto ihned s nadšením využíváno – lidé přecházejí z obchodního centra na sídliště s nákupními taškami raději po šlapácích přes potůček než po asfaltové lávce, na kládě instalované jako „mrtvé dřevo“ do potoka neustále někdo sedí nebo přelézají děti, na plázičce nebo travnaté

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 155/32/19

Téma: Adaptační a mitigační opatření na klimatickou změnu na národní úrovni

V rámci projektu byla vytvořena a odzkoušena nová verze učebního celku s názvem „Učíme se reagovat na změnu klimatu“, určeného pro žáky od 8. tříd ZŠ.

První dva programy (úvodní program a simulační hra) učebního celku byly aktualizovány a inovovány, dále byl vytvořen zcela nový program „mapování klimatických opatření v obci“, který na předchozí programy navazuje, a žáci v něm uplatňují poznatky nabyté v předchozích – mapují klimatická opatření, která jsou v obci již zavedena a navrhuje další pro obec vhodná opatření. Své výsledky a návrhy poté prezentují dalším skupinám ze školy.

Z testování těchto programů vychází, že je potřebné o problematice klimatické změny učit v souvislostech a věnovat jí dostatek času.

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Dlouhodobý výukový program (3 × 4 hodiny)	1
Pilotní realizace programu	3

Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o. p. s.

198 800 Kč

sever.ekologickavychova.cz

Učíme se reagovat na změnu klimatu II

Pilotní realizace výukového programu

Podprogram A

Inovativní prvky EVVO

Přehled všech podpořených projektů

Č.	Název	Příjemce	Výše podpory MŽP
10	Nové výukové programy v Podblanickém ekocentru ČSOP Vlašim	ZO ČSOP Vlašim	200 000 Kč
11	Nejen o vodě v přírodě	ZO ČSOP Vlašim	159 375 Kč
12	Mladí reportéři pro životní prostředí	TEREZA, vzdělávací centrum, z. ú.	200 000 Kč
13	Jděte ven, než děti vyrostou	TEREZA, vzdělávací centrum, z. ú.	200 000 Kč
14	On-line kurz Učíme se venku	TEREZA, vzdělávací centrum, z. ú.	200 000 Kč
20	Paleta přírodně stavebních technologií	Ekocentrum PALETA, z. s.	198 380 Kč
21	EVP pro skupiny dospělých	Ekocentrum PALETA, z. s.	199 272 Kč
22	Samoobslužné ekologické úkolové sady pro školní kolektivy a veřejnost	Ekocentrum PALETA, z. s.	198 747 Kč
51	Bádáme v přírodě, objevujeme a pomáháme	ČSOP – RS Iris	200 000 Kč
52	O přírodě v přírodě se seniory	ČSOP – RS Iris	165 000 Kč
56	O přírodě v přírodě se zdravotně znevýhodněnými	ZO ČSOP Pozemkový spolek Hády	119 500 Kč
57	Vzdělávání dospělých formou mezigeneračního vzdělávání a rodinné spolupráce	ZO ČSOP Pozemkový spolek Hády	133 560 Kč
83	Průvodce prostorem Kuchyňka	Asociace místních potravinových iniciativ, o. p. s.	145 700 Kč
86	Kde se vezme dřevo	Naučné středisko ekologické výchovy Kladlo - Čabárna, o. p. s.	200 000 Kč
98	Hostětín pro každého aneb překonáme bariéry	ZO ČSOP VERONICA	199 368 Kč

Podprogram A

Inovativní prvky EVVO

Č.	Název	Příjemce	Výše podpory MŽP
101	Cesta za dědictvím Bílých Karpat aneb Poznej – Pochop – Připrav si (EVVO pro handicapované děti a mládež)	Tradice Bílých Karpat, z. s.	198 752 Kč
111	Vzdělávání o změnách klimatu a podpory environmentálně odpovědného chování	NaZemi, z. s.	180 400 Kč
118	Prožitky z přírody pro každého – environmentální programy pro znevýhodněné děti a mládež	České Švýcarsko, o. p. s.	200 000 Kč
119	Náš soused kůrovec – environmentální programy k aktuálnímu problému přemnožení lýkožrouta smrkového v regionu Českého Švýcarska	České Švýcarsko ,o. p. s.	200 000 Kč
141	Tajemství ukrytá za humny	Český nadační fond pro vydru	161 868 Kč
142	Osvětové akce s živými zvířaty nejen o netopýrech pro seniory	ZO ČSOP Nyctalus	62 000 Kč

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 11/32/19

Téma: Inovativní programy EVVO pro děti a mládež

V rámci projektu vznikly tři nové výukové programy pro žáky prvního i druhého stupně základních škol. Programy mají široký záběr témat, ale každý se určitým způsobem dotýká tématu vody. Všechny programy jsou postaveny jako terénní s časovou dotací 90 minut.

V průběhu pilotních realizací programu proběhla odborná evaluace těchto programů externím evaluátorem. Podněty z evaluace byly zpětně zapracovány do sylabů programů.

Výukové programy byly zařazeny do nabídky realizátora pro školy a jsou také zpřístupněny na webových stránkách realizátora.

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Nově vzniklé výukové programy	3
Počet pilotních realizací programů	9

ZO ČSOP Vlašim

159 375 Kč

www.csopvlasim.cz

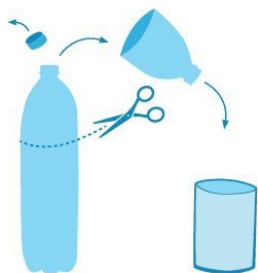
Pilotní realizace programu Počasí nás neodradí

Návody na meteopomůcky

SRÁŽKOMĚR

Pro vlastnoručně vyrobený srážkoměr vám postačí nádoba s průměrem asi 150mm (originální kalibrované srážkoměry mívají průměr 102 mm). Můžete použít uzříznutou PET lahev nebo zavařovací sklenici. Meteorologové však doporučují větší průměr nádoby. Sestrojte srážkoměr podle obrázku.

Srážky se udávají v mm vody na m². Pro výpočet srážek pak potřebujete znát poloměr vašeho srážkoměru a množství srážek v ml (zjistíte přelitím do odměrného válce). Pro přepočet srážek z ml na mm platí následující vztah:

$$\text{množství srážek v mm} = \frac{1000}{\pi r^2} \times \text{množství srážek v ml}$$

r = poloměr srážkoměrné nádoby v mm

Nalijte do srážkoměru 20 ml z odměrného válce a udělejte na něj značku. Postup opakujte a několikrát za sebou dolijte do srážkoměru vždy 20 ml. Získáte tak přibližnou stupnici na váš srážkoměr. Mějte přitom nádobu neustále ve vodorovné poloze.

Nezapomeňte po každém měření srážkoměr vyprázdnit!

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 52/32/19

Téma: Podpora propojování EVVO se sociální oblastí

Obsahem projektu bylo neformální vzdělávání seniorů o přírodě Prostějovska a zdravém životním stylu, jejich zapojení do praktických aktivit na pomoc přírodě a v rámci komunitních setkání zkvalitnění vztahů s mladšími generacemi.

Díky celoročnímu cyklu přednášek o léčivých bylinách a tréninku paměti se senioři seznámili s možnostmi upravit svůj životní styl. Po celý rok získávali informace o přírodě svého regionu a seznamovali se s ní formou přednášek, exkurzí a vycházek. Spolupráci s mladšími generacemi zahrnovaly společné tvořivé dílny a komunitní akce.

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Mezigenerační tvořivé programy	3
Tvořivé dílny pro seniory	7
Akce pro seniory	26

ČSOP – RS IRIS

165 000 Kč

Vycházka pro seniory

Tvořivá dílna – výroba hmyzího hotelu

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 98/32/19

Téma: Podpora propojování EVVO se sociální oblastí

Handicapované děti a mládež musí překonávat řadu bariér, aby mohly poznávat svět stejně jako zdravé děti a využívat svůj potenciál. Na aktivitách v přírodě a při zkoumání hostětínských ekologických projektů účastníci poznali, že i oni mohou přispět změnou svého spotřebitelského chování k ochraně přírody ve své obci. Díky spolupráci se zainteresovanými skupinami jsou překonávány i bariéry společenské a v praxi se ukazuje, jak a proč realizovat EVVO pro handicapované.

Hlavním cílem projektu bylo prostřednictvím interpretace přírodního dědictví Bílých Karpat a ekologických projektů udržitelné obecní infrastruktury obce Hostětín rozšířit environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu dětem a mládeži s handicapem a na děti integrované.

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Krátkodobé programy pro handicapované	8
Pobytové programy pro handicapované	1
Semináře pro lektory programů	2

ZO ČSOP Veronica

199 368 Kč

hostetin.veronica.cz

Hostětín pro každého aneb překonejme bariéry

Školení lektorů programů pro handicapované

Pobytový program pro handicapované

Podprogram B

příklady realizovaných projektů

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 1-2019

Téma: Koordinace projektů na podporu biodiverzity

V rámci projektu bylo vyhlášeno výběrové řízení na podávání projektů do programu Ochrana biodiverzity. Projekty bylo možné podávat do 7 různých oborů, prakticky zaměřených na mapování výskytu cenných druhů, monitoring lokalit, praktickou péči o druhy či stanoviště a osvětovou činnost. Každému z přihlášených projektů byl přidělen odborný garant, který projekt posoudil. Projekty byly předloženy k připomínkování také AOPK ČR.

Poté byly s realizátory uzavřeny smlouvy na realizaci jednotlivých projektů. Projekty byly realizovány ve spolupráci s odbornými guaranty. Ke každému projektu byla vyhotovena závěrečná zpráva, která prošla kontrolou a připomínkováním odborného garanta. Výsledky z projektů zaměřených na mapování byly vloženy do NDOP.

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Lokální projekty na podporu biodiverzity	201
Organizace zapojené do realizace projektů	95
Odborných garantů	27
Publikační výstupy k ochraně biodiverzity	8

Český svaz ochránců přírody

3 000 000 Kč

biodiverzita.csop.cz

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 2-2019

Téma: Koordinace podpory pozemkových spolků

Na realizaci projektu dohlížela Rada Národního pozemkového spolku, tvořená zástupci ÚVR ČSOP, akreditovaných pozemkových spolků, MŽP a dalších spolupracujících organizací.

Proběhlo prodloužení akreditací pozemkových spolků stávajících a akreditováno bylo několik nových. V potřebných případech probíhaly návštěvy koordinátorů na místě. Podmínky akreditace byly zveřejněny na webu.

Pozemkovým spolkům bylo zajištěno odborné zázemí pro jejich činnost a informační a právní servis, vč. pojištění zodpovědnosti za škody. Dále pokračovala úspěšná kampaň „Místo pro přírodu“ na výkupy ohrožených přírodně cenných pozemků včetně průběžné aktualizace webových stránek a facebookových profilů, uspořádání již tradičního Výročního setkání pozemkových spolků, propagace myšlenky pozemkových spolků v médiích, zapojení se do italského projektu LIFEorchids a samozřejmě organizační zajištění všech výše uvedených aktivit.

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Akreditovaných pozemkových spolků	62
Vykoupených pozemků	65
Dílčí projekty pozemkových spolků	34

Český svaz ochránců přírody

2 000 000 Kč

pozemkovespolky.csop.cz

Podprogram C

realizovaný projekt

Číslo rozhodnutí o poskytnutí dotace: 301/32/19

Hlavním cílem projektu byla podpora poskytovatelů environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a poskytovatelů environmentálního poradenství ve zvyšování kvality své činnosti a nabízených služeb. Projekt zahrnoval široké spektrum aktivit zaměřených na podporu zavádění standardů kvalitní EVVO a nástrojů vyhodnocování činnosti poskytovatelů EVVO a EP, podporu vzdělávání pracovníků v EVVO a environmentálním poradenství, sdílení a šíření dobré praxe mezi nimi a podporu propojování jednotlivých aktérů EVVO (zejména veřejné správy, škol a poskytovatelů EVVO a EP).

Výstupy projektu

Výstup	Kvantifikace
Certifikační audity	2
Poradenské akce pro poskytovatele EVVO	8
Semináře pro programové pracovníky v EVVO a EP	5
Evaluace programů EV	2
Veletrh ekologické výchovy	1
Národní konference EVVO a EP	1
Krajské konference pro pedagogy a poskytovatele EVVO	20
Vydání časopisů a bulletinů	8
Semináře pro veřejnou správu	4
Příklady dobré praxe v rámci projektu Učíme venku	4
Publikace	1
Certifikační audity	2
Poradenské akce pro poskytovatele EVVO	8

Sdružení středisek EVVO Pavučina

1 499 632 Kč

www.pavucina-sev.cz

Výsledky programu

na podporu projektů NNO za rok 2019

Podkladem pro zpracování publikace byly závěrečné zprávy projektů NNO realizovaných v roce 2019.

Publikaci zpracovalo oddělení dobrovolných nástrojů a spolupráce s NNO MŽP v roce 2020.

Kontakty na zpracovatele:

Mgr. Daniel Hájek, vedoucí oddělení, e-mail: daniel.hajek@mzp.cz

Mgr. Petra Nováková Sádková, e-mail: petra.novakova@mzp.cz

Ing. Tomáš Kažmierski (supervizor publikace)

Zdroj fotografií v publikaci: závěrečné zprávy projektů